

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü**

**HASTA VE YAŞLI HİZMETLERİ
HASTA VE YAŞLI REFAKATÇİSİ**

**MODÜLER PROGRAMI
(YETERLİĞE DAYALI)**

**2009
ANKARA**

ÖN SÖZ

Günümüzde mesleklerin değişim ile karşı karşıya olması ve daha karmaşık bir yapıda bulunmaya başlaması nedeniyle, meslekî yeterliklerin de geniş tabanlı bilgilere, becerilere ve tavırlara dayalı olmasını ve programların buna göre geliştirilmesini zorunlu hâle getirmektedir.

Program çalışmalarını kapsamında yapılan sektör tarama ve inceleme çalışmalarını sonucunda sektörde faaliyet gösterilen meslekler saptanarak, bu meslekler ikinci, üçüncü ve dördüncü seviye meslek gruplarına ayrılmıştır. Sektörde çalışan kişilerin görüş ve önerilerinden yola çıkılarak her meslek dalına ait anket soruları hazırlanmış, daha sonra anketler yurdun çeşitli bölgelerinde uygulanarak mesleklere özgü yeterlikler belirlenmiştir.

Program geliştirme sürecinin her aşamasında üniversitelerin ve ülkemizin önde gelen sektör temsilcileri ile iş birliği yapılmış kişi ve kurumların program çalışmalarına doğrudan katkıları sağlanmıştır. Sektör ve yükseköğretim kurumlarının beklentileri programa yansıtılarak, mesleklere ait belirlenen yeterlikler öğretim programları ve modüllerin temel dayanağını ve içeriğini oluşturmuştur.

Uluslararası düzeyde meslek elemanlarından beklenen yeterlikler çeşitli araştırmalar ve yerli/yabancı uzman görüşlerine dayanılarak tespit edilmiş, elde edilen sonuçlar program çalışmalarına aktarılmıştır.

Hasta ve Yaşlı Hizmetleri alanı, gelişmelere bağlı olarak esnek ve sürekli güncellenmeye uygun bir yapıda tasarlanmıştır. Bireyler kazandıkları güncel mesleki yeterlikler doğrultusunda istihdam edilebileceklerdir.

Hasta ve Yaşlı Hizmetleri alanı, altında yer alan mesleklerde ulusal ve uluslararası düzeyde standartlara uygun, her yaşta ve düzeyde bireye meslekî yeterlikler kazandıracak eğitim ve öğretim olanağı sunulmuştur.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	2
HASTA VE YAŞLI REFAKATÇİSİ PROGRAMINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	4
MESLEK ELEMANI TANIMI	4
GİRİŞ KOŞULLARI	4
İSTİHDAM ALANLARI.....	4
EĞİTİM-ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI.....	4
EĞİTİMCİLER	4
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	4
BELGELENDİRME	4
YATAY VE DİKEY GEÇİŞLER.....	5
EĞİTİM SÜRESİ.....	5
ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ	5
İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK KURUM VE KURULUŞLAR.....	5
ÖĞRENCİ/KURSIYER KAZANIMLARI	5
EĞİTİM-ÖĞRETİM FAALİYETLERİ.....	6
MESLEKİ GELİŞİM MODÜLLERİ	6
MODÜL VE İÇERİKLERİ	7
YETERLİK VE MODÜL TABLOSU	7

HASTA VE YAŞLI REFAKATÇİSİ PROGRAMINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

ALAN :HASTA VE YAŞLI HİZMETLERİ ALANI
MESLEK :
MESLEK SEVİYESİ :

MESLEK ELEMANI TANIMI

Ev ve kurumlarda kendi sorumluluklarının bilinci altında; hasta ve yaşlı bireylerin günlük ihtiyaçlarını kendi ve hasta yaşının sağlığını koruyarak karşılayabilen kişidir.

GİRİŞ KOŞULLARI

1. Okuma yazma bilmek veya ilköğretim mezunu olmak
2. Mesleğin gerektirdiği işleri ve yeterlikleri yapacak bedensel ve fiziksel özelliklere sahip olmak.

Bu alanda çalışacakların,

1. Hasta ve Yaşlı Refakatçisi elemanının gerektirdiği işleri yapacak bedensel, ruhsal ve zihinsel engeli bulunmamak.
2. Herhangi bir bulaşıcı hastalığı olmamak,
3. Hepatit aşısı olma özelliklerini taşıması gerekmektedir.

İSTİHDAM ALANLARI

Mesleğin gerektirdiği yeterlikleri kazanan bireyler Hasta ve Yaşlı Hizmetleri Sektöründe;

1. Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri,
2. Bakımevleri,
3. Evde bakım,
4. Hastaneler,
5. Geronto-psikiyatri klinikler,
6. Huzurevlerinde çalışabilirler.

EĞİTİM-ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI

1. Mesleki Eğitim Merkezleri, Halk Eğitimi Merkezleri ve sektördeki işletmelerde eğitim verilmektedir.
2. Programın uygulanabilmesi için Hasta ve Yaşlı Hizmetleri alanı standart donanımları ve mesleklerin gerektirdiği ekipmanlar sağlanmalıdır.

EĞİTİMCİLER

1. Programın uygulanmasında Hasta ve Yaşlı Hizmetleri alanında eğitim almış ve tercihen sektör deneyimi olan alan öğretmenleri görev almalıdır.
2. Programın uygulanmasında gerektiğinde Hasta ve Yaşlı Bakım Hizmetleri alanında sektör deneyimi olan teknisyen ve meslek elemanlarından yararlanılabilir.
3. Usta öğretici ; bu programla ilgili modül ve yeterlikleri almış olmalıdır.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bireylerin, çeşitli ölçme araçları kullanılarak;

1. Modüllerin sonunda kazandığı yeterlikler ölçülecektir.
2. Modüller ile kazandıkları bilgi, beceri ve tavırları ölçülecektir.
3. Ölçme sonuçları program sonunda değerlendirilecektir.
4. Eğitim kurumunda, işletmede ve kendi kendilerine yaptıkları tüm öğrenim faaliyetleri değerlendirilecektir.

BELGELENDİRME

Sertifika programlarında; meslek elemanlarının sahip olduğu yeterlikleri kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilir. Bu programlarda mesleğin yeterliklerine sahip meslek elemanları yetiştirmek amaçlanmaktadır.

- Sertifika öğretim programı sürecinde bireylerin tamamladığı modüller, aldığı eğitimin tümü ve kazandıkları yeterlikler belgelendirilir.
- Öğretim programının sonunda mesleğin yeterliklerini kazanan bireylerin aldığı belgeler mevzuat doğrultusunda sertifikada değerlendirilir. Bireyler mesleğin düzeyine göre mesleğinde sertifika alabilir.
- Bireyler gelecekte meslek değiştirmek veya mesleğin ilişkili olduğu diğer mesleklere geçmek amacıyla eğitim almak isterse, kazandığı yeterlikler değerlendirilecektir.
- Fark modüllerini tamamlayanlar ikinci bir meslekte kendini yetiştirebilecektir.
- Öğretim programından ayrılan bireyin kazandığı yeterlikler belgelendirilerek istendiğinde diğer sertifika programlarında değerlendirilir.
- Mesleğin seviyesine ve yeterliklerine sahip olanlar sertifika almaya hak kazanır ve ilgili iş yerlerinde çalışabilirler.

YATAY VE DİKEY GEÇİŞLER

Mesleğe yönelik geniş tabanlı yeterlikler kazandırmak hedeflenmiştir.

1. Eğitimin sonunda, mesleğinde sertifika alan birey gerektirdiğinde fark eğitimi olarak diploma programını tamamlayabilir.
2. Meslekî eğitim alan veya bitirmiş olan birey; gerekli modülleri tamamlayarak alandaki diğer meslekler arasında geçiş yapabilir.

EĞİTİM SÜRESİ

1. Meslek programının toplam eğitim süresi 800/560 olarak planlanmıştır.
2. Eğitim süresinin okul, işletme ve bireysel öğrenme için ayrılmış dağılımı, modüller ile ilgili açıklamalarda belirtildiği gibi uygulanır.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

Modüler öğretime yönelik olarak bireysel öğrenme yöntem ve teknikleri uygulanır.

1. Eğitimciler bireylere rehberlik eder.
2. Bireyler kendi kendine öğrenmeye teşvik edilir.
3. Bireylerin aktif olması sağlanır.
4. Bireyler araştırmaya yönlendirilir.
5. Bireyler kendi kendilerini değerlendirebilir.
6. Bireylere meslekî yeterlik kazandırmaya yönelik yöntem ve teknikler uygulanır.

İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK KURUM VE KURULUŞLAR

Bireyler, programın gerektirdiği öğretim faaliyetleri, istihdam olanakları ve planlama konularında, çevredeki üniversiteler, sivil toplum örgütleri ve meslek elemanları ile iş birliği yapılarak yönlendirilir.

ÖĞRENCİ/KURSIYER KAZANIMLARI

Programın sonunda mesleğe yönelik olarak öğrenci / kursiyer;

1. Mesleğin ait olduğu alandaki temel bilgi ve becerileri kazanabilecektir.
2. Alanın gerektirdiği temel yeterliklere sahip olabilecektir.
3. Mesleğin gerektirdiği işleri yapabilecektir.
4. Mesleğin gerektirdiği özel mesleki yeterlikleri kazanabilecektir.
5. Öğrenci/Kursiyer merkezli daha aktif ve kendi hızına göre öğrenme olanağı tanıyan kazanımlara sahip olabilecektir.

EĞİTİM-ÖĞRETİM FAALİYETLERİ

Sertifika programında yer alan modüllerde öngörülen eğitim öğretim uygulamaları yapılır.

MESLEKİ GELİŞİM MODÜLLERİ

1. Öğrenci/kursiyerin yaşam boyu kullanabileceği ve mesleki gelişmesine yararlı olabilecek, üretken, bilim ve teknoloji üretimine yatkın, beceri düzeyi yüksek olarak yetiştirilmesi, iyi ilişkiler kurabilmesi, işe uyum sağlayabilmesi gibi genel bilgi ve becerilerin kazandırıldığı modüllerdir.
2. Bu modüller ile öğrenci/kursiyerlere ulusal ve uluslararası iş gücünden beklenen yeterlikleri kazandırmak amaçlanmaktadır.
3. Meslekî Gelişim modül tablosundan, çevrenin istihdam durumu, öğrenci/kursiyerlerin hazır bulunuşluk düzeyi göz önüne alınarak modüller seçilecek ve yeterlik tablosunda yer alan süreye ilave edilecektir.
4. Dördüncü seviye meslek elemanları, bütün Mesleki Gelişim modüllerini tamamlamış olacaklardır.
5. Meslekî gelişim modülleri programlardan bağımsız olarak da kullanılabilir.

KAZANDIRILAN YETERLİKLER	DERSİN MODÜLLERİ	SÜRE
1 Sosyal hayatta sağlıklı ve etkili iletişim kurmak ve sürdürmek	Sosyal Hayatta İletişim	40/16
2 İş hayatında sağlıklı ve etkili iletişim kurmak ve sürdürmek	İş Hayatında İletişim	40/16
3 Türkçe'yi doğru konuşmak	Diksiyon-1	40/32
4	Diksiyon-2	40/32
5 Mesleği ile ilgili gelişmeleri izlemek ve kendini kişisel olarak sürekli geliştirmek	Kişisel Gelişim	40/16
6 İşletme, finansman, pazarlama, reklam, satış, iş hukuku, kariyer gelişimi ve iş kurma becerileri kazanmak	Girişimcilik	40/24
7 Çevreye karşı duyarlı olmak ve çevreyi korumak	Çevre Koruma	40/16
8 Meslek etiği gereklerine uymak	Meslek Etiği	40/16
9 İş yerinde plan, program ve iş organizasyonu yapmak	İş Organizasyonu	40/16
10 İşçi sağlığı mevzuatına uymak ve iş güvenliği önlemlerini almak	İş Güvenliği ve İşçi Sağlığı	40/24
11 Temel düzeyde araştırma yapmak	Araştırma Teknikleri	40/16

MODÜL VE İÇERİKLERİ

- Öğrenme süresi her modül için toplam 40 saattir.
- Kazandırılacak yeterliğe bağlı olarak her modül 40/8, 40/16, 40/24, 40/32, 40/40 olarak yapılabilir.
- Modüllerde önerilen bu süreler öğrenme faaliyetlerindeki teorik ve uygulamalı tüm içeriği kapsar.
- Modül içeriğindeki öğrenme faaliyetinin uygulanması imkânı olmadığında, diğer okullarla ve işletmelerle iş birliği çerçevesinde uygulamalar yapılabilir.
- Kursiyer/öğrencinin önceden kazandığı yeterlikleri tekrar alma zorunluluğu yoktur.
- Modül ve yeterlikler programdaki uygulama sırasına göre alınacaktır.
- Programda yer alan modül ve yeterliklerin uygulama sırası zümre kararı ile belirlenir.

NOT: Hasta ve yaşlı refakatçisi programı yeterlikler tablosu ve modülleri aşağıda verilmiştir.

YETERLİK VE MODÜL TABLOSU

NO	YETERLİK	MODÜL	SÜRE
1	Kişisel bakım yapmak	Kişisel Bakım	40/8
2	Hijyen ve sanitasyon kurallarını uygulamak	Sanitasyon	40/24
3	Yaşlıların fiziksel ve ruhsal durumuna uygun hizmet etmek	Yaşlılık	40/32
4	Yaşlıların sağlık sorunları ile ilgilenmek	Yaşlılık Hastalıkları	40/32
5	Yaşlılarla ve yaşlı yakınları ile iletişim kurmak	Yaşlı bakım Hizmetlerinde İletişim	40/32
6	Kullanılacak ilaçların takibini yapmak	İlaçları Takip Etmek	40/32
7	Pozisyon vermek ve kaldırma	Pozisyon Verme ve Kaldırma	40/32
8	Yatakta tam silme yapmak	Günlük Bakım	40/32
9	Banyo yaptırmak	Banyo	40/32
10	Bakım sırasında karşılaşılabilecek acil durumlarda sağlık personeli gelinceye kadar önlem almak.	Olağandışı Durumlar	40/32
11	Ağır hastalık ve vefat durumlarında eşlik etmek ve kişileri bilgilendirmek	Ağır Hastalık ve Vefat Durumu	40/32
12	Yaşlıya yemek yedirmek	Yaşlıya Yemek Yedirme	40/32
13	Yaşlı beslenmesini takip etmek	Yaşlı Beslenmesi	40/32
14	Hasta bakım Hizmetleri ile ilgili durumu ve sorunları incelemek	Hasta bakım Hizmetleri	40/16

15	Hastalık türüne göre hastanın bakımını sağlamak	Hastalık Çeşitleri	40/32
16	Sağlığını korumak ve hastalanmamak için gerekli önlemleri almak	Sağlığını koruma	40/32
17	İş yerinde hastalıklardan korunmak için gerekli önlemleri almak	Hastalıklardan Korunma	40/32
18	Hastalarla ve hasta yakınları ile iletişim kurmak	Hasta Bakım Hizmetlerinde İletişim	40/32
19	Hasta beslenmesini takip etmek	Hastalıklara göre beslenme 1	40/16
20		Hastalıklara göre beslenme 2	40/16
TOPLAM			800/560